

PATVIRTINTA
Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro
direktorius
2021 m. sausio 5 d. įsakymu Nr. V-38
(Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro
direktorius
2023 m. d. įsakymo Nr. V-
redakcija)

ĮSIPAREIGOJIMŲ APSKAITOS POLITIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Įsipareigojimų apskaitos politikoje (toliau – apskaitos politika) nustatyti finansinių ir nefinansinių įsipareigojimų, atidėjinių ir neapibrėžtųjų įsipareigojimų apskaitos principai, taikomi tvarkant finansinių ir nefinansinių įsipareigojimų, atidėjinių ir neapibrėžtųjų įsipareigojimų apskaitą ir rengiant finansines ataskaitas.
2. Apskaitos politika parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (toliau – VSAFAS).
3. Apskaitos politika taikoma:
 - 3.1. įstaigų, kurių apskaitą centralizuotai tvarko Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras (toliau - NBFC), apskaitai tvarkyti ir finansinėms ataskaitoms parengti;
 - 3.2. Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro apskaitai tvarkyti ir finansinėms ataskaitoms parengti.
4. Įstaigos, nurodytos 3 punkte, apskaitos politikos II-IV skyriuose vadinamos vienu žodžiu „Įstaiga“ arba „Įstaigos“.

II SKYRIUS FINANSINIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ GRUPAVIMAS, PRIPAŽINIMAS IR NURAŠYMAS

5. Finansinių įsipareigojimų apskaitos principai nustatyti 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“, 19-ajame VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“ ir 24-ajame VSAFAS „Su darbo santykiais susijusios išmokos“.
6. Nustatant Įstaigos turto ir įsipareigojimų vertę, ir reikšmingos informacijos pateikimui ir atskleidimui taikytinas reikšmingumo kriterijus. Reikšmingumo kriterijus nustatomas atsižvelgiant ir į ūkinės operacijos pobūdį, ir į sumos dydį. Reikšmingumo kriterijus gali būti nustatomas kaip absoliutus arba santykinis dydis.
7. Finansiniai įsipareigojimai grupuojami ir finansinės būklės ataskaitoje skirstomi (1 priedas) į:
 - 7.1. ilgalaikius, kurių įvykdymas numatytas praėjus 12 mėnesių nuo jų atsiradimo;
 - 7.2. trumpalaikius, kurių įvykdymas numatytas per 12 mėnesių nuo jų atsiradimo.
8. Įsipareigojimai apskaitoje registruojami tik tada, kai Įstaiga prisiima įsipareigojimą sumokėti pinigus ar atsiskaityti kitu finansiniu turtu. Įsipareigojimai pagal planuojamus sandorius nepripažįstami finansiniais įsipareigojimais, kol jie neatitinka finansinio įsipareigojimo apibrėžimo, t. y. kol Įstaiga neturi įsipareigojimo perduoti pinigus ar kitą finansinį turtą kitai šaliai arba pasikeisti finansinėmis priemonėmis su kita šalimi galimai sau nepalankiomis sąlygomis).
9. Pirminio pripažinimo metu įsipareigojimai, išskyrus įsipareigojimus, kurie paskesnio įvertinimo metu įvertinami amortizuota savikaina ir kurių atsiradimo metu nebuvo gauta pinigų, yra įvertinami įsigijimo savikaina.

10. Įsipareigojimai, kurie paskesnio įvertinimo metu įvertinami amortizuota savikaina ir kurių atsiradimo metu nebuvo gauta pinigų, pirminio pripažinimo metu vertinami amortizuota savikaina.

11. Sudarius mainų sandorį, mainais gautas finansinis įsipareigojimas apskaitoje registruojamas įsipareigojimo savikaina, kuri nustatoma pagal mainų sutartyje nurodytą vertę. Jei mainais gauto įsipareigojimo vertė nenurodyta mainų sutartyje, įsipareigojimo įsigijimo savikaina yra lygi mainais atiduoto įsipareigojimo tikrajai vertei.

12. Suteikta garantija pripažįstama finansiniu įsipareigojimu, kai atsiranda sutartyje numatytos aplinkybės arba sąlygos, kuriomis tenkinami įsipareigojimo pripažinimo kriterijai, ir paaiškėja, kad garantinius įsipareigojimus reikės vykdyti. Iki finansinio įsipareigojimo pripažinimo dienos suteiktos garantijos apskaitoje registruojamos pagal 18-ojo VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“ reikalavimus.

13. Finansiniai įsipareigojimai, išskyrus trumpalaikius įsipareigojimus, kurie nesusiję su rinkos kainomis, sudarant finansines ataskaitas (kiekvieną kartą turi būti iš naujo įvertinami (2 priedas):

13.1. su rinkos kainomis susiję finansiniai įsipareigojimai – tikrąja verte;

13.2. iš suteiktų garantijų kilę finansiniai įsipareigojimai – tikrąja verte;

13.3. apskaitos politikos 13.1 ir 13.2 papunkčiuose nenurodyti ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai, jų einamųjų metų dalis, trumpalaikiai skoliniai įsipareigojimai, nesusiję su rinkos kainomis, – amortizuota savikaina;

13.4. kiti trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai – įsigijimo savikaina.

14. Finansinių įsipareigojimų vertei apskaičiuoti naudojamos vidutinės palūkanų normos, kurios skelbiamos Lietuvos Respublikos finansų ministerijos interneto svetainėje. Esant neigiamai Vyriausybės vertybinių popierių palūkanų normai, amortizuota savikaina prilyginama įsigijimo savikainai.

15. Finansinio įsipareigojimo įsigijimo savikainos ir amortizuotos savikainos skirtumas, t. y. finansinio įsipareigojimo amortizacijos suma, apskaitoje pripažįstama kaip finansinės ir investicinės veiklos pajamos (sąnaudos). Jeigu finansinis įsipareigojimas yra prisiimamas palankesnėmis nei rinkos sąlygomis, apskaitoje registruojamos finansinės ir investicinės veiklos pajamos.

16. Finansinių įsipareigojimų, apskaitoje registruojamų tikrąja verte, tikrosios vertės padidėjimo sumos priskiriamos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudoms, o sumažėjimo sumos – finansinės ir investicinės veiklos pajamoms.

17. Finansinio įsipareigojimo, įvertinto amortizuota savikaina, amortizacijos suma, tenkanti ataskaitiniam laikotarpiui, priskiriama finansinės ir investicinės veiklos sąnaudoms (palūkanų sąnaudoms).

18. Visos administracinės išlaidos, susijusios su finansinių įsipareigojimų sąlygų pasikeitimu, turi būti pripažįstamos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudomis tą ataskaitinį laikotarpį, kurį pasikeitė sąlygos.

19. Iš apskaitos registru nurašomas finansinis įsipareigojimas ar jo dalis tik tada, kai įsipareigojimas įvykdomas, panaikinamas ar nustoja galioti.

III SKYRIUS

FINANSINĖS NUOMOS (LIZINGO) IR VEIKLOS NUOMOS ĮSIPAREIGOJIMŲ GRUPAVIMAS IR APSKAITA

20. Finansinės nuomos (lizingo) ir veiklos nuomos apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 19-ajame VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“.

21. Finansinė nuoma (lizingas) – tai nuoma, kai perduodant turtą nuomininkui perduodama didžioji dalis turto nuosavybės rizikos ir naudos.

22. Veiklos nuoma – tai nuomos rūšis, kai perduodant turtą nuomininkui neperduodama didžioji dalis rizikos ir naudos, susijusios su turto nuosavybe.

23. Nuomos sutartims taikomas turinio viršenybės prieš formą principas. Ar nuoma bus laikoma finansine nuoma (lizingu), ar veiklos nuoma, priklauso nuo jos turinio ir ekonominės prasmės, bet ne nuo sutarties formos.

24. Nuomos sandoriai grupuojami į finansinės nuomos (lizingo) ir veiklos nuomos sandorius, atsižvelgiant į tai, kiek turto nuosavybės teikiamos naudos ir rizikos tenka nuomotojui ir kiek nuomininkui. Su turto nuosavybe susijusi nauda apima galimybę naudoti turtą per jo naudingo tarnavimo laiką gaminant prekes ar teikiant paslaugas, taip pat gauti pelną iš turto vertės padidėjimo ir (arba) pardavimo.

25. Nuoma yra laikoma finansine nuoma (lizingu), jei sutartyje yra nustatyta bent viena šių sąlygų:

25.1. nuomos laikotarpio pabaigoje turto nuosavybės teisė perduodama Įstaigai;

25.2. nuomos laikotarpio pabaigoje Įstaiga turi teisę įsigyti turtą už kainą, kuri, tikimasi, bus reikšmingai mažesnė (daugiau nei 30 proc.) už jo tikrąją vertę nuomos laikotarpio pabaigoje, ir nuomos laikotarpio pradžioje labai tikėtina, kad šia teise bus pasinaudota;

25.3. nuomos laikotarpis apima lygią ar ilgesnę nei 75 proc. turto ekonominio naudingo tarnavimo laiko dalį, net jei turto nuosavybės teisės nenumatoma perduoti;

25.4. nuomos laikotarpio pradžioje dabartinė pagrindinių nuomos įmokų vertė sudaro ne mažiau kaip 90 proc. nuomojamo turto tikrosios vertės;

25.5. nuomojamas turtas yra specifinės paskirties, šio turto savybės ir paskirtis negali būti lengvai pakeičiami ir, neatlikus didesnių pakeitimų, juo naudotis galėtų tik šis nuomininkas.

26. Jei, vertinant sutartį, nustatoma, kad netenkinama nė viena iš 24 punkto sąlygų, ir neaišku, kaip apskaitoje registruoti pagal sutartį perimamą ar perduodamą turtą ir su juo susijusius išpareigojimus, pajamas ir sąnaudas, reikia atsižvelgti į šiame punkte nurodytas papildomas sąlygas, kurioms (ar bent vienai iš jų) esant, nuoma ar kitoks turto perdavimas pagal sutartį gali būti laikomas finansine nuoma (lizingu):

26.1. pagal sutartį nuomininkas privalo padengti dėl sutarties nutraukimo susidariusius nuomotojo nuostolius, susijusius su turto kainos pokyčiais;

26.2. pelnas ar nuostoliai, atsirandantys dėl turto tikrosios vertės svyravimo nuomos laikotarpio pabaigoje, pagal sutartį tenka nuomininkui;

26.3. nuomininkas, pasibaigus nuomos laikotarpiui, turi teisę pratęsti nuomos sutartį ilgesniam laikotarpiui už mokesį, daugiau nei 30 proc. mažesnę už tokio turto nuomos rinkos kainą.

27. Ar nuoma apskaitoje priskirtina finansinei nuomai (lizingui), ar veiklos nuomai, nustatoma nuomos laikotarpio pradžioje. Jeigu nuomininkas ir nuomotojas susitaria pakeisti nuomos sutarties sąlygas (išskyrus jos pratęsimą) ir dėl to pasikeičia nuomos rūšis, toks susitarimas apskaitoje laikomas nauja sutartimi. Tačiau dėl apskaitinių įverčių pakeitimų (pvz., nuomojamo turto naudingo tarnavimo laiko arba likvidacinės vertės pakeitimų) ar pasikeitusių aplinkybių (pvz., nuomininkas nevykdo finansinių išpareigojimų ir nuomos sutartis yra nutraukiama) nuomos rūšis apskaitoje neturi būti keičiama.

28. Finansinės nuomos (lizingo) sutarties atveju, apskaitoje registruojamas įsigytas ilgalaikis materialusis turtas arba nematerialusis turtas. Jeigu nuomos sutartyje nurodytos palūkanos reikšmingai skiriasi nuo rinkos palūkanų normos arba nėra nurodytos, turto įsigijimo savikaina apskaičiuojama, diskontuojant visą sutartyje nurodytą įmokų sumą iki dabartinės vertės, taikant apskaičiuotų palūkanų normą sutarties sudarymo momentu. Apskaičiuotų palūkanų norma nustatoma atsižvelgiant į rinkoje taikomas atitinkamo laikotarpio finansinės nuomos (lizingo) sandorių palūkanų normas. Turto įsigijimo savikaina yra lygi apskaičiuotai finansinio išpareigojimo amortizuotai savikainai. Finansinės nuomos (lizingo) būdu įsigyto ilgalaikio materialiojo turto nudėvimoji vertė (jei įsigytas nematerialusis turtas, – amortizuojamoji vertė) paskirstoma per visą to turto naudingo tarnavimo laiką.

29. Turto, įsigyto pagal finansinės nuomos (lizingo) sandorius, apskaitai tvarkyti yra taikomi tie patys principai kaip ir ilgalaikio materialiojo turto arba nematerialiojo turto apskaitai tvarkyti taikomi principai.

30. Apskaitoje registruojamos finansinės nuomos (lizingo) įmokos yra suskaidomos, išskiriant turto vertės dengimo sumą, palūkanas ir kitas įmokas (kompensuotinas nuomos sumas, neapibrėžtus nuomos mokesčius ir pan., jei jie yra numatyti finansinės nuomos (lizingo) sutartyje). Palūkanos priskiriamos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudoms ir apskaitoje registruojamos kaupimo principu, t. y. registruojamos tą ataskaitinį laikotarpį, už kurį apskaičiuojamos mokėtinos palūkanos.

31. Veiklos nuomos įmokos apskaitoje yra registruojamos kaip sąnaudos tolygiai (tiesiniu metodu) per visą nuomos laikotarpį ir priskiriamos pagrindinės veiklos sąnaudoms.

IV SKYRIUS

SU DARBO SANTYKIAIS SUSIJUSIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ GRUPAVIMAS, PRIPAŽINIMAS, PRISKYRIMAS PRIE SĄNAUDŲ STRAIPSNIŲ

32. Su darbo santykiais susijusių įsipareigojimų apskaitos principai nustatyti 24-ajame VSAFAS „Su darbo santykiais susijusios išmokos“.

33. Su darbo santykiais susijusia išmoka laikomas bet koks užmokestis pinigais ar natūra, Įstaigos mokamas darbuotojui už atliktą darbą, tarnybą, vykdytas pareigas, arba kita dėl darbo santykių ar jų esmę atitinkančių santykių atsirandanti teisės aktų nustatyta išmoka tiesiogiai darbuotojui, jo vaikams, sutuoktiniui ar kitiems išlaikytiniams arba kitiems subjektams.

34. Pagal numatomą įsipareigojimo įvykdymą su darbo santykiais susijusios išmokos yra skirstomos į trumpalaikes išmokas ir ilgalaikes išmokas:

34.1. Trumpalaikės išmokos – tai pagal trumpalaikį įsipareigojimą darbuotojui pinigais ir (arba) natūra mokamos su darbo santykiais susijusios išmokos, kurias numatoma išmokėti per dvylika mėnesių nuo tada, kai darbuotojas atlieka darbą ar tarnybą, suteikiančius teisę gauti tokią išmoką, ir darbdavio socialinio draudimo įmokos.

34.2. Ilgalaikės išmokos – tai pagal ilgalaikį įsipareigojimą darbuotojui pinigais mokamos su darbo santykiais susijusios išmokos, kurias numatoma išmokėti praėjus dvylikai mėnesių nuo tada, kai darbuotojas atlieka darbą ar tarnybą, suteikiančius teisę gauti tokią išmoką.

35. Trumpalaikiai su darbo santykiais susiję įsipareigojimai (išskyrus išeitines išmokas) ir sąnaudos pripažįstamos tą ataskaitinį laikotarpį, už kurį darbuotojui apskaičiuota išmoka už atliktą darbą ir (arba) kurį pagal darbo sutartis, sprendimus ar teisės aktus, reglamentuojančius darbo santykius, atsirado prievolė tokius įsipareigojimus vykdyti.

36. Trumpalaikių išmokų darbuotojams už mokamą ne darbo laiką įsipareigojimas pripažįstamas:

36.1. kaupiant būsimų išmokų už mokamą ne darbo laiką sąnaudas – kai darbuotojai atliko darbą, suteikiantį teisę į ilgesnį būsimą mokamą ne darbo laiką (pvz., kasmetines atostogas, kurios susikaupia už anksčiau išdirbtą darbo laiką);

36.2. iš karto pripažįstant trumpalaikių išmokų už mokamą ne darbo laiką sąnaudas tą laikotarpį, kai privalo apskaičiuoti šias sumas, tačiau jų negalima buvo tikėtis iš anksto (pvz., ligos pašalpa iš darbdavio lėšų).

37. Finansinių metų paskutinę dieną NBFC pagal darbuotojų sukauptas nepanaudotas atostogų dienas ir vidutinį darbo dienos darbo užmokestį turi įvertinti išmokų už nepanaudotas atostogas sumą ir registruoti įsipareigojimą (sukauptas sąnaudas).

38. Ne rečiau kaip kartą per metus, prieš sudarydama metines finansines ataskaitas, Įstaiga turi įvertinti išmokų už kasmetines atostogas (kaupiamąjį ne darbo laiką) sumą ir registruoti darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudas ir įsipareigojimą darbuotojams (sukauptas sąnaudas).

39. Įstaiga turi pripažinti vienkartinį piniginių ir (arba) išmokų natūra (pvz., vienkartinis priedas arba premija, materialinės pašalpos dėl artimo giminiui mirties ir pan.) sąnaudas ir įsipareigojimą, kai turi prievolę ar neatšaukiamąjį pasižadėjimą atlikti tokius mokėjimus dėl buvusių ūkinių įvykių, aplinkybių, sudariusių prielaidas prievolei ar neatšaukiamajam pasižadėjimui už praėjusį ataskaitinį laikotarpį atsirasti, ir šias sąnaudas ir įsipareigojimą galima patikimai įvertinti.

40. Ilgalaikių išmokų sąnaudos pripažįstamos iš karto visai ilgalaikio įsipareigojimo sumai, priėmus sprendimą arba esant prievolei mokėti tokias išmokas, išskyrus atvejus, kai ilgalaikės išmokos dydis priklauso nuo darbo ar tarnybos arba su darbu susijusių santykių trukmės.

41. Jei ilgalaikės išmokos dydis priklauso nuo darbo ar tarnybos arba su darbu susijusių santykių trukmės, ilgalaikis įsipareigojimas proporcingai kaupiamas ir pripažįstamas sąnaudomis per visą darbo ar tarnybos laiką.

42. Išėitine išmoka laikoma išmoka darbuotojui, Įstaigos mokama pasibaigus darbo, tarnybos ar pareigų vykdymo laikui. Išėitinė išmoka pripažįstama įsipareigojimu ir sąnaudomis tą ataskaitinį laikotarpį, kai priimamas sprendimas (pasirašomas įsakymas dėl atleidimo iš darbo darbuotojo prašymu) nutraukti darbo santykius.

43. Jei NBFC moka išmoką darbuotojui jubiliejaus proga ir jos dydis priklauso nuo darbo ar tarnybos arba su darbu susijusių santykių trukmės, ilgalaikis įsipareigojimas proporcingai kaupiamas ir pripažįstamas pagrindinės veiklos kitomis sąnaudomis per visą darbo ar tarnybos laiką. Vertinant šį ilgalaikį įsipareigojimą, turi būti atsižvelgta į tikimybę, kad reikės mokėti tokią išmoką, laikotarpį, už kurį turėtų būti mokama, ir į kasmet kauptinės sumos reikšmingumą. Suma laikoma reikšminga, jei išmoka darbuotojui jubiliejaus proga yra didesnė nei du jo vidutiniai atlyginimai.

44. Su darbo santykiais susijusios išmokos priskiriamos prie šių sąnaudų straipsnių:

44.1. prie darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudų priskiriamos išmokos darbuotojui pinigais ir (arba) natūra:

44.1.1. tiesiogiai su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijęs darbo užmokestis (pareiginė alga, priedai, priemokos, mokėjimai už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties, viršvalandinį darbą ir budėjimą, premijos, darbo užmokestis už kasmetines atostogas, nepanaudotų atostogų kompensacijų išmokos, nenutrūkstamas darbo užmokesčio mokėjimas ligos atveju (už pirmas dvi ligos dienas) ir panašiai);

44.1.2. išėitinės išmokos, ilgalaikio darbo išmokos;

44.1.3. įmokos į socialinio draudimo, pensijų fondus, įmokos į Garantinį fondą, Ilgalaikio darbo išmokų fondą;

44.1.4. išmokos, skirtos darbuotojo išlaidoms kompensuoti (išmokos transporto išlaidoms vykstant iš gyvenamosios vietos į darbo vietą arba tarnybą ir atgal kompensuoti, išmokos gyvenamojo būsto nuomos išlaidoms kompensuoti ar nemokamai suteiktas būstas (apskaičiuota ataskaitinio laikotarpio būsto nusidėvėjimo suma), nemokamas maitinimas, mokesčiai už sveikatos priežiūros paslaugas ir kitos panašaus pobūdžio išmokos). Šios išmokos turi būti registruojamos atskiroje sąskaitoje nei kitos darbo užmokesčio sąnaudos;

44.1.5. diplomatams ir jų šeimų nariams pagal Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymą skiriamos išmokos;

44.2. prie socialinių išmokų sąnaudų priskiriamos išmokos darbuotojui:

44.2.1. esant sunkiai materialinei būklei, mirties ir kitais atvejais;

44.2.2. žalos dėl profesinės ligos atlyginimo išmokos;

44.2.3. išmokos įvykus nelaimingam atsitikimui ir panašiai;

44.3. prie pagrindinės veiklos kitų sąnaudų priskiriamos išmokos, kurios nepriskiriamos prie 43.1–43.2 papunkčiuose nurodytų išmokų.

V SKYRIUS

ATIDĖJINIŲ GRUPAVIMAS, PRIPAŽINIMAS IR ĮVERTINIMAS

45. Atidėjinių apskaitos principai nustatyti 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“.

46. Atidėjiniai skirstomi į:

46.1. ilgalaikius atidėjinius;

46.2. trumpalaikius atidėjinius.

47. Atidėjiniai pripažįstami ir apskaitoje registruojami, kai atitinka visus šiuos pripažinimo kriterijus:

47.1. Įstaiga turi įsipareigojimą (teisinę prievolę arba neatšaukiamąjį pasižadėjimą) dėl buvusio įvykio;

47.2. tikimybė, kad įsipareigojimą reikės padengti turtu, yra didesnė už tikimybę, kad nereikės, t. y. didesnė kaip 50 proc.;

47.3. įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta.

48. Jei tenkinamos ne visos 46 punkte nurodytos sąlygos, atidėjiniai nėra pripažįstami, o informacija apie neapibrėžtąjį įsipareigojimą, susijusį su suma, kurią, tikėtina, reikės sumokėti, yra pateikiama finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte.

49. Atidėjiniais pripažįstami tik tie įsipareigojimai, kurie susiję su buvusiais įvykiais, kurie nedaro poveikio ir neleidžia Įstaigai keisti būsimos veiklos, ir kai būsimos išlaidos yra neišvengiamos, nepriklausomai nuo Įstaigos veiksmų ateityje.

50. Atidėjiniais nepripažįstami numatomi būsimi nuostoliai ar išlaidos, susiję su Įstaigos būsima veikla.

51. Atidėjiniai dėl turto nuvertėjimo nepripažįstami, kadangi turto nuvertėjimo nuostoliai neatitinka atidėjinių pripažinimo kriterijų.

52. Jei atidėjinių sumos patikimai įvertinti negalima, atidėjiniai nepripažįstami. Tokie įsipareigojimai laikomi neapibrėžtaisiais ir finansinės būklės ataskaitoje nerodomi, o informacija apie juos pateikiama aiškinamajame rašte.

53. Įstaiga pripažįsta atidėjinio sumą, atsižvelgdama į labiausiai tikėtiną dabartiniam įsipareigojimui padengti reikalingų išlaidų sumą paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną. Atidėjinio sumos dydis nustatomas remiantis panašios veiklos patirtimi, pasirašytais sutartimis, priimtais teisės aktais, ekspertų išvadomis, poataskaitiniais įvykiais ir pan.

54. Ilgalaikiai atidėjiniai diskontuojami iki dabartinės jų vertės. Taikoma diskonto norma – Finansų ministerijos interneto svetainėje skelbiamų vidaus rinkoje išleistų Vyriausybės vertybinių popierių vidutinių svertinių pelningumų (pagal likutinę trukmę) atitinkamo laikotarpio obligacijų palūkanų norma. Esant neigiamai palūkanų normai, ilgalaikio įsipareigojimo amortizuota savikaina prilyginama jo įsigijimo savikainai.

55. Paskutinę kiekvieno ataskaitinio laikotarpio dieną atidėjiniai peržiūrimi ir jų vertė koreguojama atsižvelgiant į naujus įvykius ir aplinkybes. Jei paaiškėja, kad įsipareigojimų turtu dengti nereikės ar atidėjinio suma sumažėjo, atidėjiniai panaikinami arba sumažinami, mažinant finansinės būklės ataskaitos straipsnių „Ilgalaikiai atidėjiniai“ arba „Ilgalaikių atidėjinių einamųjų metų dalis ir trumpalaikiai atidėjiniai“ sumas. Taip pat įvertinama, ar atidėjiniams diskontuoti taikoma diskonto norma paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną nėra reikšmingai pasikeitusi. Reikšmingai pasikeitusia diskonto norma laikoma tada, kai ji padidėja ar sumažėja 3 procentiniais punktais.

56. Atidėjinys gali būti naudojamas tik tam tikslui, kuriam buvo sudarytas.

57. Atidėjinių naudojimas, apmokant įsipareigojimą, finansinės būklės ataskaitoje rodomas mažinant įsipareigojimui apmokėti sunaudotą turtą ir mažinant atidėjinių sumą.

VI SKYRIUS IŠEITINIŲ IŠMOKŲ DARBUOTOJAMS ATIDĖJINIAI

58. Išaitinės išmokos darbuotojams pripažįstamos atidėjinium (toliau – išaitinių išmokų atidėjinys) tada, kai:

58.1. priimamas sprendimas Įstaigą reorganizuoti ar likviduoti ir dėl to planuojama nutraukti darbo santykius su darbuotojais;

58.2. darbo santykiai nutraukiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 56 straipsnio 1 dalies 4 punktu.

59. Išaitinių išmokų atidėjinys apskaičiuojamas ir apskaitoje registruojamas:

59.1. apskaitos politikos 58.1 papunktyje nurodytu atveju – sprendimo dėl Įstaigos reorganizavimo priėmimo data;

59.2. apskaitos politikos 58.2 papunktyje nurodytu atveju – finansinių metų, kuriais darbuotojams sukako senatvės pensijos amžius ir jie įgijo teisę į visą senatvės pensiją dirbdami toje

Įstaigoje (toliau – darbuotojai, kuriems sukako senatvės pensijos amžius), paskutinės darbo dienos data.

60. Išeitinių išmokų atidėjiny apskaitos politikos 58.2 papunktyje nurodytu atveju apskaičiuojamas vadovaujantis Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro Personalo administravimo departamento pateikta informacija ir atsižvelgiant į darbo santykių trukmę Įstaigoje – kiekvieno darbuotojo, kuriam sukako senatvės pensijos amžius, vidutinį atlyginimą padauginus iš jam priklausančios išmokos dydžio (pagal šiuo metu galiojančias Darbo kodekso nuostatas):

60.1. jeigu darbo santykiai tęsiasi trumpiau negu vienus metus – vieno jo vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinės išmokos,

60.2. jeigu darbo santykiai tęsiasi ilgiau negu vienus metus – dviejų jo vidutinių darbo užmokesčių dydžio išeitinės išmokos.

61. Išeitinių išmokų atidėjiny apskaitos politikos 58.2 papunktyje nurodytu atveju pripažįstamas ir registruojamas apskaitoje, jei jo suma yra reikšminga. Atidėjinio suma laikoma reikšminga, jei sudaro daugiau kaip 5 proc. praeitų metų visų Įstaigos darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudų.

62. Išeitinių išmokų atidėjiny apskaitos politikos 58.2 papunktyje nurodytu atveju:

62.1. pripažįstamas ilgalaikiu, nes daroma prielaida, kad darbuotojai, kuriems sukako senatvės pensijos amžius, Įstaigoje dar dirbs ilgiau kaip 12 mėnesių;

62.2. iš naujo įvertinamas kiekvienų finansinių metų pabaigoje;

62.3. nediskontuojamas, nes tikėtina, kad dauguma darbuotojų dirbs ne ilgiau kaip 5 metus, su kiekvienu darbuotoju darbo santykių nutraukimo laikas skirsis (t. y. su vienu darbuotoju darbo santykiai gali būti nutraukiami po metų, su kitu – po dvejų metų ir pan.), todėl diskontavimo įtaka būtų nereikšminga.

VII SKYRIUS NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI

63. Neapibrėžtųjų įsipareigojimų apskaitos principai nustatyti 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“.

64. Neapibrėžtieji įsipareigojimai pripažįstami, jei:

64.1. tikimybė, kad įsipareigojimą reikės vykdyti, yra didesnė kaip 90 proc. Jei įsipareigojimo suma nėra visiškai aiški, bet ją galima patikimai įvertinti, apskaitoje registruojamos mokėtinos sumos arba atidėjiniai;

64.2. tikimybė, kad įsipareigojimą reikės vykdyti, yra didesnė kaip 50 proc., bet mažesnė kaip 90 proc. Jei įsipareigojimo dydį galima patikimai įvertinti, apskaitoje registruojamas atidėjiny;

64.3. tikimybė, kad įsipareigojimą reikės vykdyti, yra mažesnė kaip 50 proc. Galima įsipareigojimo suma registruojamas neapibrėžtasis įsipareigojimas.

65. Įstaigos neapibrėžtieji įsipareigojimai registruojami nebalansinėse sąskaitose.

66. Neapibrėžtieji įsipareigojimai finansinės būklės ataskaitoje nerodomi. Informacija apie juos yra pateikiama aiškinamajame rašte. Kai tikimybė, kad reikės panaudoti turtą įsipareigojimui padengti, yra labai maža (mažiau nei 10 proc.), informacija aiškinamajame rašte nėra pateikiama.

67. Informacija apie neapibrėžtuosius įsipareigojimus peržiūrima ne rečiau negu kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną, siekiant užtikrinti, kad pasikeitimai būtų tinkamai atskleisti aiškinamajame rašte.

VIII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

68. Įsipareigojimų apskaitos politika tvirtinama ir keičiama Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro vadovo sprendimu.

69. Laikantis pastovumo principo, apskaitos politika taikoma nuolat arba gana ilgą laiką.

70. Apskaitos politika gali būti peržiūrima ir atnaujinama pagal poreikį, keičiantis strateginėms kryptims ir (ar) tikslams, apskaitos standartams, apskaitą reglamentuojantiems teisės

aktams ar kitiems išoriniams ir (ar) vidiniams veiksniams, kurie galėtų daryti įtaką apskaitos metodams.

71. Jei buvo keista apskaitos politika, aiškinamajame rašte turi būti pateikta informacija apie apskaitos politikos keitimo priežastis, kokiems finansinės būklės ir veiklos rezultatų ataskaitų straipsniams šis pakeitimas turėjo įtakos ir kokios šių straipsnių sumos buvo koreguotos.

72. Apskaitos politika yra vieša ir laisvai prieinama visoms suinteresuotoms šalims, skelbiama Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro interneto svetainėje www.nbfc.lt

ĮSIPAREIGOJIMŲ GRUPAVIMAS FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITOJE

1. Ilgalaikiai įsipareigojimai
1.1. Ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai (ilgalaikiai skoliniai įsipareigojimai, ilgalaikiai atidėjiniai)
1.2. Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai
2. Trumpalaikiai įsipareigojimai
2.1. Ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis
2.2. Trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai
2.3. Mokėtinos subsidijos, dotacijos ir finansavimo sumos
2.4. Mokėtinos sumos į Europos Sąjungos biudžetą
2.5. Mokėtinos sumos į biudžetus ir fondus
2.6. Mokėtinos socialinės išmokos
2.7. Grąžintini mokesčiai, įmokos ir jų permokos
2.8. Tiekėjams mokėtinos sumos
2.9. Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai
2.10. Sukauptos mokėtinos sumos
2.11. Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai

**ĮSIPAREIGOJIMŲ VERTINIMAS FINANSINĖSE ATASKAITOSE PO PIRMINIO
PRIPAŽINIMO**

1. Įsipareigojimų vertinimas finansinėse ataskaitose po pirminio pripažinimo tikrąja verte
1.1. Ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai, susiję su rinkos kainomis, ir šių įsipareigojimų einamųjų metų dalis
1.2. Su suteiktomis garantijomis susiję įsipareigojimai
1.3. Trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai, susiję su rinkos kainomis
2. Įsipareigojimų vertinimas finansinėse ataskaitose po pirminio pripažinimo amortizuota savikaina
2.1. Ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai, nesusiję su rinkos kainomis, ir šių įsipareigojimų einamųjų metų dalis
2.2. Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai, nesusiję su rinkos kainomis, ir šių įsipareigojimų einamųjų metų dalis
2.3. Trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai, nesusiję su rinkos kainomis
3. Įsipareigojimų vertinimas finansinėse ataskaitose po pirminio pripažinimo įsigijimo savikaina
3.1. Mokėtinos subsidijos, dotacijos ir finansavimo sumos
3.2. Mokėtinos sumos į Europos Sąjungos biudžetą
3.3. Mokėtinos sumos į biudžetus ir fondus
3.4. Mokėtinos socialinės išmokos
3.5. Grąžintini mokesčiai, įmokos ir jų permokos
3.6. Tiekėjams mokėtinos sumos
3.7. Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai
3.8. Sukauptos mokėtinos sumos
3.9. Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai